KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2021/331,

24. veebruar 2021,

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1240 kohaselt reisiloa taotlemise teenust osutavate vahendusettevõtete kuritarvitustest teatamise kohta

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. septembri 2018. aasta määrust (EL) 2018/1240, millega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226, ([1]) eriti selle artikli 15 lõiget 5 ja artikli 16 lõiget 10,

ning arvestades järgmist:

(1) Määrusega (EL) 2018/1240 on kehtestatud Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) kolmandate riikide kodanikele, kes on liikmesriikide territooriumile sisenedes ja seal viibides viisanõudest vabastatud.

(2) Reisiloa taotluse peab esitama taotleja ise või kolmas isik või vahendusettevõte, keda taotleja on volitanud oma nimel taotlust esitama.

(3) Samalaadsete reisiloasüsteemidega seoses on esinenud vahendusettevõtete poolseid kuritarvitusi. Kuritarvitused võivad esineda muu hulgas järgmistes vormides: katse panna taotlejaid ekslikult uskuma, et vahendusettevõtte veebisait on taotluse esitamiseks ette nähtud ametlik avalik veebisait või mobiilseadmetele mõeldud rakendus, mis jätab vale mulje, et vahendusettevõtte nõutud lisatasu on taotlusprotsessi kohustuslik osa, mitte tasu äriteenuse vabatahtliku kasutamise eest; taotleja esitatud isikuandmete või finantsandmete ebaaus kasutamine; osutatud teenuse eest põhjendamatult kõrge hinna nõudmine või taotleja nimel taotluse nõutud tähtajaks või vormingu- ja kvaliteedinõuete kohaselt esitamata jätmine.

(4) Kuritarvituste avastamiseks ja nende kordumise vältimiseks tuleks selleks ette nähtud avaliku veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse kaudu teha kättesaadavaks elektrooniline vorm, mis võimaldab vahendusettevõtete kuritarvitustest teatada. Selleks et suurendada teadlikkust kuritarvitustest teatamise võimalusest ja sellist teatamist hõlbustada, tuleks järgitavat korda käsitlev teave esitada nähtaval kujul avalikul veebisaidil ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduses. Vorm peaks sisaldama standardvälju ja kasutaja peaks sellel kuritarvitust üksikasjalikult kirjeldama.

(5) Selleks et tagada taotlejate piisav teavitamine teatamissüsteemi olemusest ja eesmärgist, tuleks vormil selgitada, et teatamissüsteem on mõeldud järelevalveks, sellega ei koguta isikuandmeid, selle kaudu ei ole võimalik esitada taotluste kohta tehtud otsuste peale apellatsioonkaebusi ning see ei asenda haldus-, tsiviil- või kriminaalõiguse kohaseid õiguskaitsevahendeid.

(6) ETIASe kesküksus peaks sellised teated vastu võtma ja neid hindama, võttes arvesse teatatud kuritarvituste sarnasusi ja kordumist. ETIASe kesküksus peaks vastavalt vajadusele esitama komisjonile korrapäraselt aruandeid teatatud kuritarvituste ja antud hinnangute kohta. Neid hinnanguid peaks komisjon arvesse võtma määruse (EL) 2018/1240 artiklis 72 osutatud teavituskampaaniate korraldamisel. Hinnangute põhjal peaks ETIASe kesküksus vajaduse korral muutma määruse (EL) 2018/1240 artiklis 71 osutatud üldsusele ja eelkõige taotlejatele antavat teavet.

([1]) ELT L 236, 19.9.2018, lk 1.

(7) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osalenud Taani määruse (EL) 2018/1240 vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Võttes siiski arvesse, et määrus (EL) 2018/1240 põhineb Schengeni *acquis*'l, teatas Taani 21. detsembril 2018 kooskõlas nimetatud protokolli artikliga 4, et ta on otsustanud määruse (EL) 2018/1240 oma siseriiklikusse õigusesse üle võtta.

(8) Käesoleva määrusega arendatakse edasi Schengeni *acquis*' sätteid, milles Iirimaa nõukogu otsuse 2002/192/EÜ ([2]) kohaselt ei osale. Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ja see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(9) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' ([3]) sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ ([4]) artikli 1 punktis A osutatud valdkonda.

(10) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' ([5]) sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ ([6]) artikliga 3.

(11) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' ([7]) rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL ([8]) artikliga 3.

(12) Küprose, Bulgaaria, Rumeenia ja Horvaatia puhul on käesolev määrus Schengeni *acquis*'l põhinev või sellega muul viisil seotud akt 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 1, 2005. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 1 ja 2011. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 1 tähenduses.

(13) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 ([9]) artikli 42 lõikega 1 on konsulteeritud Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse 4. septembril 2020.

([2]) Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

([3]) EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

([4]) Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

([5]) ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

([6]) Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

([7]) ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

([8]) Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

(14) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas e-piiride komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Kuritarvitustest teatamise vorm

1. Vahendusettevõtte kuritarvitustest teatamiseks kasutatakse vormi, mis sisaldab teavet ja vastab tehnilistele nõuetele, mis on ette nähtud lisa punktides 1–7.

2. Vormi võib täita ükskõik millises liidu ametlikus keeles.

3. Enne vormi esitamist tuleb taotlejal kinnitada, et ta on kursis ja nõus kuritarvitustest teatamise üldtingimustega, muu hulgas sellega, et ta ei tohiks teates esitada isikuandmeid, ning eesmärkidega, milleks esitatud teavet kasutatakse, nagu on sätestatud lisa punktis 7.

4. Kui vorm on esitatud, saadetakse see automaatselt ETIASe keskküsusele.

Artikkel 2

Lisadokumendid

Üleslaaditavate täiendavate failide arvu ja suuruse piirangud sätestatakse määruse (EL) 2018/1240 artikli 73 lõikes 3 osutatud tehnilistes kirjeldustes.

Artikkel 3

Märkus taotlejale

1. Kuritarvituste kohta esitatud teate kättesaamise kohta ilmub taotleja ekraanile automaatselt kinnitus. Taotlejale antakse võimalus kättesaamiskinnitus salvestada või printida.

2. Kättesaamiskinnitus peab sisaldama vähemalt järgmist:

a) teate kättesaamise ning vormi esitamise kuupäeva ja kellaaja kinnitus;

b) meeldetuletus kogu määruse (EL) 2018/1240 artiklis 71 osutatud asjakohase teabe kohta, mis on seotud ETIASe reisiloa taotluse esitamisega;

c) teave selle kohta, et kuritarvituste kohta esitatud teadet kasutatakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi järelevalve ja täiustamise eesmärgil. Teatamissüsteemi eesmärk ei ole pakkuda konkreetsete juhtumite tarbeks õiguskaitsevahendeid ning see ei asenda haldus-, tsiviil- või kriminaalõiguslike nõuete esitamist, mis võivad olla ette nähtud kohaldatava siseriikliku õigusega.

Artikkel 4

ETIASe keskküsuse ülesanded

1. ETIASe keskküsus:

a) jälgib, töötleb ja analüüsib kõiki kuritarvituste kohta esitatud teateid;

b) avaldab kuritarvituste vältimiseks asjakohase teabe selleks ette nähtud avalikul veebisaidil ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduses.

2. Kord aastas esitab ETIASe kesküksus komisjonile aruande, mis sisaldab vähemalt järgmist:

a) teatatud kuritarvituste anonüümitud kirjeldus, sealhulgas juhtumite sarnasused, kordumine, suundumused ja tunnused;

b) ülevaade meetmetest, mida on võetud teabe kohandamiseks üldsusele ja taotlejatele.

Artikkel 5

Spetsiifilised turvameetmed

Kuritarvitustest teatamise vorm kavandatakse ja rakendatakse nii, et tagatud on komisjoni otsuse (EL, Euratom) 2017/46 ([10]) kohane konfidentsiaalsus, terviklus, käideldavus, isikuandmete kaitse ja tehingute salgamatus. Selle tehniline ja korralduslik teostamine peab vastama määruse (EL) 2018/1240 artikli 59 lõikes 3 osutatud Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi turvalisuse tagamise kava nõuetele ning määruse (EL) 2018/1240 artikli 16 lõikes 10 osutatud avaliku veebisaidi ja mobiilseadmetele mõeldud rakenduse suhtes kohaldatavatele andmekaitse- ja andmeturbereeglitele.

Artikkel 6

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel, 24. veebruar 2021

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

([10]) Komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta otsus (EL, Euratom) 2017/46 Euroopa Komisjoni side- ja infosüsteemide turvalisuse kohta (ELT L 6, 11.1.2017, lk 40).

LISA

TAOTLEJA NIMEL REISILOA TAOTLUST ESITAVATE VAHENDUSETTEVÕTETE KURITARVITUSTEST TEATAMISE VORM

1. **Sissejuhatus**

a) Vahendusettevõtete kuritarvitustest teatamise vormil peab olema järgmine pealkiri:

„*Taotleja nimel reisiloa taotluse esitanud vahendusettevõtete kuritarvitustest teatamise vorm.*“

b) Vormi alguses peab olema järgmine sissejuhatav märkus:

„*Kasutage seda vormi, kui soovite teatada Teie nimel reisiluba taotlenud vahendusettevõtte kuritarvitustest.*“

Esitatud teavet kasutatakse ETIASe järelevalve ja täiustamise eesmärgil.

Ärge esitage käesolevas vormis enda ega teiste isikuandmeid.“

c) Vorm peab olema struktureeritud nii, et selles on meeldetuletused, milles palutakse ja antakse võimalus allpool olevas tabelis esitatud andmeelemente sisestada (kuigi mitte tingimata loetletud järjestuses) vastavalt ettenähtud standarditele, vormingutele ja nõuetele.

2. **Kuritarvituse asjaolud**

Kuritarvituse asjaolud	**Standard**	**Vorming**	**Nõue**
Taotlejale tuleb anda võimalus märkida, kas tema kaebus on seotud mõnega järgmistest asjaoludest: — taotleja on volitanud vahendusettevõtet teadlikult enda nimel taotlust esitama — taotleja täitis taotluse ise, teadmata, et ta kasutab ELi mitteametlikku veebisaiti, mida haldab vahendusettevõte — muu	–	Valikuruudud.	Kohustuslik.
Kui „Kuritarvituse asjaolude“ veerus on märgitud „muu“.	–	Vabas vormis tekst: üksnes ladina tähestiku tähed A–Z, tühikud, diakriitilised märgid, ülakomad ja sidekriipsud. [Lubatud tähemärkide arv: 255]	Kohustuslik.

3. **Teave kuritarvitustest teatanud reisija kohta**

Teave	Standard	Vorming	Nõue
Sünniriik	ISO 3166–1	Valikuloend kõikidest riikidest, sealhulgas riikidest, mida enam ei ole.	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „Teadmata“.
Kodakondsus	ISO 3166–1	Valikuloend kõikidest riikidest, sealhulgas riikidest, mida enam ei ole.	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „Teadmata“.
Vanuserühm	–	18–25 26–40 41–55 > 55	Vabatahtlik.
Sugu		Valikuruudud: mees/naine/muu	Vabatahtlik.

4. **Kuritarvituse üksikasjad**

Kuritarvituse üksikasjad	Standard	Vorming	Nõue
Kuritarvituse kuupäev	–	PP kuu sõnaga/AAAA	Vabatahtlik. Kohustuslik.
Kuritarvituse kirjeldus ja tagajärjed	–	Vabas vormis tekst: üksnes ladina tähestiku tähed A–Z, numbrid, tühikud, diakriitilised märgid, ülakomad ja sidekriipsud. [Lubatud tähemärkide arv: määratakse kindlaks hiljem]	Kohustuslik.
Reisiluba saadi	–	Valikuruudud: jah/ei/ei tea.	Kohustuslik.
Reisiloa ja vahendusteenuste osutamise eest võetud kogutasu	–	Vabas vormis tekst (numbrid ja vääring).	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „–“.
Makseviis	–	Vaba tekst.	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „–“.

5. **Teave vahendusettevõtte kohta**

Teave	Standard	Vorming	Nõue
Vahendusettevõtte ärinimi		Vabas vormis tekst: ladina tähestiku tähed A–Z, numbrid, tühikud, diakriitilised märgid, ülakomad ja sidekriipsud. Muud erimärgid:!, @, #, $, &, *,?	Kohustuslik.

Teave	Standard	Vorming	Nõue
Peamine äritegevus	–	Vabas vormis tekst: ladina tähestiku tähed A–Z, numbrid, tühikud, diakriitilised märgid, ülakomad ja sidekriipsud. Muud erimärgid:!, @, #, $, &, *,?	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „–“.
Internetiaadress	–	Vabas vormis tekst: üksnes ladina tähestiku tähed A–Z, numbrid, tühikud, diakriitilised märgid, kald- ja sidekriipsud.	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „–“.
E-post	–	Local-part@domain	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „–“.
Töötelefoni number	ITU T, E.123 ja E.164 (riigikoodid)	Valikuloend koos kõigi riigikoodidega ja vabas vormis tekst (üksnes numbrid).	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „–“.
Postiaadress: — Tänav	–	Vabas vormis tekst: üksnes ladina tähestiku tähed A–Z, numbrid, tühikud, diakriitilised märgid, ülakomad, kald- ja sidekriipsud.	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „–“.
Postiaadress: — Majanumber	–	Vabas vormis tekst: üksnes ladina tähestiku tähed A–Z, numbrid, tühikud, diakriitilised märgid, kald- ja sidekriipsud.	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „–“.
Postiaadress: — Korterinumber	–	Vabas vormis tekst: üksnes ladina tähestiku tähed A–Z, numbrid, tühikud, diakriitilised märgid, kald- ja sidekriipsud.	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „–“.
Postiaadress: — 2. aadressirida	–	Vabas vormis tekst: üksnes ladina tähestiku tähed A–Z, numbrid, tühikud, diakriitilised märgid, ülakomad, kald- ja sidekriipsud.	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „–“.
Postiaadress: — Linn	–	Vabas vormis tekst: üksnes ladina tähestiku tähed A–Z, numbrid, tühikud, diakriitilised märgid, ülakomad ja sidekriipsud.	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „–“.
Postiaadress: — Sihtnumber	–	Vabas vormis tekst: üksnes ladina tähestiku tähed A–Z, numbrid, tühikud, diakriitilised märgid, kald- ja sidekriipsud.	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „–“.
Postiaadress: — Riik	ISO 3166-1	Sõltuvate territooriumide ja geograafiliselt huvi pakkuvate eripiirkondade valikuloend.	Kohustuslik. Peab olema võimalik valida variant „–“.

6. **Lisadokumendid**

Lisadokumendid	Standard	Vorming	Nõue
Taotlejale tuleb anda võimalus laadida üles teatega seotud dokumente (kui neid on). Taotleja peab kinnitama, et dokumendid, mille ta üles laadib, ei sisalda isikuandmeid või et ta hägustas isikuandmed enne üleslaadimist.	–	Lahter dokumentide üles laadimiseks Valikuruut	Üleslaaditavate täiendavate failide suurus ja arv. Lubatud vormingud: Portable Document Format (PDF); Joint Photographic Experts Group (JPEG); Portable Network Graphics (PNG)).

7. **Märkus ja nõusolek**

Märkus ja nõusolek	Standard	Vorming	Nõue
Enne esitamist tuleb taotlejale anda võimalus kinnitada, et ta on kursis, et i) esitatud teavet kasutatakse ETIASe järelevalve ja täiustamise eesmärgil; ii) teatamissüsteem ei ole vahend, mille kaudu esitada reisiloa andmisest keeldumise, selle tühistamise või kehtetuks tunnistamise otsuste peale apellatsioonkaebust, kuigi otsuse alus võis olla vahendusettevõtte tegevus. Samuti ei paku süsteem konkreetsete juhtumite tarbeks õiguskaitsevahendeid ega asenda tsiviil- või kriminaalõiguslike nõuete esitamist, mis võivad olla ette nähtud kohaldatava siseriikliku õigusega; iii) teade ei tohiks sisaldada isikuandmeid ning kui isikuandmeid siiski esitatakse, on ta nõus andmete hägustamisega.	–	Valikuruut	Kohustuslik.